

Felhívjuk figyelmüket, hogy az MNB az állásfoglalást a koronavírus-járvány miatt elrendelt veszélyhelyzetre tekintettel bocsátotta ki, az abban foglaltak a veszélyhelyzet megszűnését követően nem alkalmazhatók.

Állásfoglalás a beadványhoz szükséges döntések koronavírus-járvány miatt elrendelt veszélyhelyzet idején történő meghozatalával kapcsolatban

I. TÉNYÁLLÁS

A Pénztárak által közösen benyújtott Kérelem a 2020. április 11. napján hatályba lépett, a veszélyhelyzet során a személy- és vagyonegyesítő szervezetek működésére vonatkozó eltérő rendelkezésekről szóló 102/2020. (IV. 10.) Korm. rendelet (**Korm.rendelet**) rendelkezéseivel kapcsolódik.

A Kérelemben előadottak szerint a Pénztárak befogadási ajánlatot adtak egy egészségpénztár és egy önkéntes nyugdíjpénztár részére. A befogadni szándékozott Pénztárak működési nehézségeire tekintettel célszerű lenne a beadványról mindegyik érintett pénztár közgyűlésének ill. küldöttközgyűlésének mielőbb döntenie.

A Pénztár1 közgyűlési rendszerrel működik, ezért a megjelenő pénztártagok száma a meghirdetett közgyűlésen előre nem tudható, az elektronikus hírközlő útján tartott közgyűlés is kivitelezhetetlen.

II. A KÉRELEMBEN ELŐADOTT JOGKÉRDÉS

A Kérelemben a Pénztárak az alábbi két jogkérdést tették fel:

- 1) Az első jogkérdést a beadványhoz szükséges döntések veszélyhelyzet idején történő meghozatalának módjával kapcsolatban tették fel. A kérdés e körben, hogy az érintett pénztárak elektronikus hírközlő eszköz útján is megtarthatják-e a beszámolókat elfogadó és a beadványhoz szükséges vezető testületi üléseit (IT, EB), valamint közgyűléseit, küldöttközgyűléseit.
- 2) A második jogkérdés arra vonatkozik, hogy a Pénztár1 éves beszámolóját és pénzügyi tervét az Igazgatótanács is elfogadhatja-e elektronikus hírközlő eszköz útján tartó ülésén a veszélyhelyzet idején, azzal, hogy az Igazgatótanács által meghozott döntést a veszélyhelyzet megszűnését követő legfeljebb 90. napra összehívott rendkívüli közgyűlés napirendjére fogja tűzni a Pénztár.
- 3) A Pénztárak továbbá a Kérelem mellé megküldött, az elektronikus ülések megtartására vonatkozó szabályzat tervezet véleményezését kérték az MNB-től.

III. AZ MNB ÁLLÁSPONTJA

III.1 Az MNB tájékoztatásának keretei

Összhangban az MNB honlapján megtalálható tájékoztatóval, állásfoglalás kiadására jellemzően jogszabályi rendelkezések értelmezése, vagy keretjellegű normatív rendelkezések tartalommal való feltöltése vonatkozásában kerül sor. Az MNB célja az állásfoglalások kiadásával az, hogy jogi normák által nem szabályozott kérdésekben, vagy többféleképpen értelmezhető, adott esetben egymásnak ellentmondó jogi szabályozás esetén saját álláspontját ismertesse az állásfoglalást kérő személy részére annak érdekében, hogy ezen állásfoglalást kérő személy az MNB – nem kötelező erejű – állásfoglalása ismeretében kialakíthassa saját jogi álláspontját. Ennek megfelelően az MNB kizárólag konkrét jogkérdésben foglal állást, nincs hatásköre egyéb szabályzatok, szerződések, termékek, üzleti megoldások, folyamatok jogi megfelelőségének előzetes, általános vizsgálatára és jogi állásfoglalás keretén belül egyedi üzleti konstrukciók vagy szerződések jóváhagyására.

Az MNB állásfoglalása orientáló jellegű iránymutatás, mely egy esetleges jogvita esetén a bíróságot semmilyen formában nem köti. Ezért az állásfoglalás kiadása nem mentesíti az adott állásfoglalást kérő személyt saját jogi álláspontja kialakításának szükségessége és az ezért fennálló felelősség alól. Bármely tevékenység, üzleti döntés, jogügylet, üzleti modell stb. megkezdésének, elhatározásának, végrehajtásának az MNB állásfoglalásától való függővé tétele kizárólag az állásfoglalást kérő személy felelőssége.

Az állásfoglalás kialakítása során figyelembe vett jogszabályokat, és azok rövidítéseit jelen állásfoglalás melléklete tartalmazza.

III.2 Az MNB állásfoglalása

1) A pénztárak elektronikus hírközlő eszköz útján is megtarthatják-e a beszámolókat elfogadó és a beolvadáshoz szükséges vezető testületi üléseiket (Igazgatótanács, Ellenőrző Bizottság), valamint közgyűléseiket, küldöttközgyűléseiket?

Az Önkéntes Kölcsönös Biztosító Pénztárakról szóló 1993. évi XCVI. törvény (Öpt.) alapján a beolvadás elhatározása a közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik. A közgyűlés, illetve a küldöttközgyűlés (együttesen: **közgyűlés**) az igazgatótanács és a felügyelő bizottság előterjesztése alapján dönt a beolvadás tárgyában.

a) Közgyűlés

A Korm. rendeletet 2. §-ában foglaltakra tekintettel, ha a pénztárak tudnak úgy döntést hozni, hogy a kijárási korlátozásra vonatkozó előírásokat betartják, akkor a döntéshozatalra a Korm. rendeletben foglalt rendelkezéseket nem kell alkalmazni, a közgyűlés az általános szabályok szerint, a kijárási korlátozásra vonatkozó előírások betartása mellett tartható meg. Amennyiben a kijárási korlátozásra vonatkozó előírások betartása nem megoldható, úgy a Korm. rendelet rendelkezései szerint kell a pénztáraknak eljárniuk.

A Korm.rendelet 3. § (1) bekezdése szerint a jogi személy döntéshozó szervének (pénztárak esetében ez a közgyűlés) ülése nem tartható meg olyan módon, hogy az a tag személyes részvételét igényelje, abban az esetben sem, ha az ülés e rendelet hatálybalépésekor – azaz 2020. április 11. napja előtt – már összehívásra került. A Korm.rendelet 3. § (2) bekezdése a jogi személy döntéshozó szervének a tag személyes részvételét igénylő ülése helyett két megoldást tesz lehetővé a döntéshozatalra: az a) pont szerint a jogi személy döntéshozó szervének ülése a tag elektronikus hírközlő eszköz igénybevételevel történő részvételével tartható meg, a b) pont alapján a jogi személy döntéshozó szervének határozathozatalára - ha a jogi személyre vonatkozó törvényi előírás az ülés tartása nélküli döntéshozatalt nem zárja ki - az ügyvezetés kezdeményezésére ülés tartása nélkül is sor kerülhet. Tekintettel arra, hogy az Öpt. nem teszi lehetővé a pénztár döntéshozó szervének, a közgyűlésnek az ülés nélküli megtartását, a veszélyhelyzet idején a pénztári közgyűlés a tag elektronikus hírközlő eszköz igénybevételevel történő részvételével tartható meg.

E célból az Igazgatótanácsnak meg kell állapítania a tag elektronikus hírközlő eszköz igénybevételevel történő részvételével tartandó ülés szabályait, amely célszerűen egy szabályzatban történhet, melyet az Igazgatótanács fogad el. Sem a Korm.rendelet, sem az MNB nem határozza meg azon elektronikus hírközlő eszközöket, amelyeket a Pénztárak igénybe vehetnek, az intézmény saját döntési körébe tartozik, hogy melyik eszközt, alkalmazást (pl. Skype, Zoom, Webex, stb.) veszi igénybe a közgyűlés megtartásához. A tag elektronikus hírközlő eszköz igénybevételevel történő részvételével történő ülés tartása esetén azonban a Pénztáraknak figyelemmel kell lenniük a Korm. rendelet 4. §-ban foglalt részletszabályokra, különös tekintettel a jegyzőkönyvvezetés fontosságára.

A Korm.rendelet alapján a legfőbb szerv hatáskörébe tartozó bizonyos kérdésekről a legfőbb szerv helyett – meghatározott feltételek esetében –az ügyvezetés is hozhat döntést (Korm.rendelet 5. § (1) bekezdése). A Korm.rendelet 5. § (2) bekezdésében kizár bizonyos kérdéseket az ügyvezetés (IT) általi döntéshozatal köréből, ide tartozik a jogi személy átalakulásáról, egyesüléséről vagy szétválásáról történő döntés meghozatala és a folyamatban lévő átalakulásban, egyesülésben vagy szétválásban a döntéshozó szerv hatáskörébe tartozó kérdésekről való döntéshozatal.

b) Igazgatótanács

Az átalakulásban érintett pénztárak igazgatótanácsa az átalakulással kapcsolatos közgyűlési döntésekhez készítendő előterjesztések tárgyában hozandó döntéseit elektronikus hírközlő eszköz útján vagy más személyazonosítást lehetővé tevő elektronikus eszköz igénybevételevel tartott ülésen is meghozhatja, vagy írásbeli egyeztetést folytathat, és a pénztár irányításával kapcsolatos döntéseket írásban is meghozhatja. Ha az elektronikus hírközlő eszköz vagy más személyazonosítást lehetővé tevő elektronikus eszköz útján való tanácskozás és döntéshozatal szabályaira nincs elfogadott eljárásrendje az átalakulásban érintett pénztáraknak vagy az eltér a Korm. rendeletben foglaltaktól, az ülésezés és a döntéshozatal szabályait az adott testület elnöke, akadályoztatása esetén helyettese, ennek hiányában az elnök által kijelölt, mindezek hiányában az ügyvezetés által felkért tag határozza meg és közli az érintettekkel. Az írásbeli egyeztetés és döntéshozatal elektronikus üzenetváltással (e-mail) is történhet.

c) Felügyelő bizottság

Az átalakulásban érintett pénztárak felügyelő bizottsága, bár az Öpt. ezt a lehetőséget nem biztosítja számukra, a Korm. rendelet 6. § (1) bekezdése alapján a veszélyhelyzet idején az igazgatótanácshoz hasonlóan az átalakulással kapcsolatos közgyűlési döntésekhez készítendő előterjesztések tárgyában hozandó döntéseit elektronikus hírközlő

eszköz útján vagy más személyazonosítást lehetővé tevő elektronikus eszköz igénybevételével tartott ülésen is meghozhatja, vagy írásbeli egyeztetést folytathat, és a szükséges döntéseket írásban is meghozhatja.

A fentiek alapján a pénztárak a veszélyhelyzet idején elektronikus hírközlő eszköz útján is megtarthatják a beszámolókat elfogadó és a beadvadáshoz szükséges vezető testületi üléseiket (Igazgatótanács, Ellenőrző Bizottság), valamint közgyűléseiket, küldöttközgyűléseiket.

2) A Pénztár1 éves beszámolóját és a pénzügyi tervét az Igazgatótanács is elfogadhatja-e elektronikus hírközlő eszköz útján tartó ülésén?

A Korm. rendelet 5. § (1) bekezdése lehetőséget ad arra, hogy az éves beszámoló elfogadásáról az Igazgatótanács döntsön. A Korm.rendelet 5. § (7) bekezdése értelmében az éves beszámoló elfogadásáról meghozott döntést a veszélyhelyzet megszűnését követő legfeljebb 90. napra összehívandó rendkívüli közgyűlés napirendjére kell tűzni.

Az éves beszámoló Igazgatótanács általi elfogadásánál a Korm.rendelet 5. § (5) bekezdés rendelkezését is figyelembe kell venni, miszerint, ha a jogi személynél felügyelőbizottság (ellenőrző bizottság) működik, a jogi személy ügyvezetése a beszámolóról a felügyelőbizottság írásbeli jelentésének birtokában dönthet.

A fentiek alapján az MNB álláspontja szerint a veszélyhelyzet idején az Igazgatótanács az éves beszámoló és a pénzügyi terv elfogadásáról dönthet elektronikus hírközlő útján tartott ülésen. A Pénztár1-nek azonban a veszélyhelyzet megszüntetését követő 90 napon belül összehívandó rendkívüli közgyűlés napirendjére kell tűzni a kérdést, és abban döntést kell hozni.

3) Az elektronikus ülések megtartására vonatkozó szabályzat tervezet véleményezésére vonatkozóan az MNB az alábbi tájékoztatást nyújtja. Az MNB a felügyelt intézmények tevékenységét, belső szabályozottságát, szabályzatai, szabályozó dokumentumai, alkalmazott gyakorlatai jogszabályi megfelelését folyamatos felügyelés keretében, helyszíni vagy helyszínen kívüli vizsgálatok során ellenőrzi. A jogszabályok egyértelműen meghatározzák azon szabályzatok körét, amelyek alkalmazását az MNB-vel engedélyeztetni kell, azaz az MNB törvényi feladata ezen szabályzatok jogi megfelelésének előzetes megállapítása. E körön túlmenően azonban az MNB-nek nincs hatásköre egyéb szabályzatok, szerződések, termékek, üzleti megoldások, folyamatok stb. jogi megfelelésének előzetes, általános vizsgálatára. Az erre irányuló kérelmeket, beadványokat az MNB-nek nem áll módjában érdemben megválaszolni.

Felhívom szíves figyelmét arra, hogy az MNB a véleményét kizárólag a Kérelmező által rendelkezésre bocsátott információk alapján alakította ki. Az abban foglalt egyedi jogértelmezés csak a Kérelmező által előadott tényállásra vonatkozik. Az MNB véleménye nem tekinthető kötelező erejű állásfoglalásnak, a benne foglaltaknak más hatóságra, illetve a bíróságra nézve nincs kötelező tartalma.

Budapest, 2020. június 09.

Melléklet

A vonatkozó jogszabályhelyek

Az Önkéntes Kölcsönös Biztosító Pénztárakról szóló 1993. évi XCVI. törvény

23. § (1) j) A közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik a pénztár megszűnéséről, szétválásáról vagy más pénztárral történő egyesüléséről történő döntés.

41. § (1) Pénztár átalakulásának minősül a pénztárak egyesülése (összeolvadás, beolvadás) és szétválása (különválás, kiválás).

A veszélyhelyzet során a személy- és vagyonegyesítő szervezetek működésére vonatkozó eltérő rendelkezésekről szóló 102/2020. (IV. 10.) Korm. rendelet

3. § (1) A 2. §-ban foglalt kivétellel a jogi személy döntéshozó szervének ülése - ideértve küldöttgyűlést és a részközgyűlést is - nem tartható meg olyan módon, hogy az a tag személyes részvételét igényelje, abban az esetben sem, ha az ülés e rendelet hatálybalépésekor már összehívásra került.

(2) A jogi személy döntéshozó szervének

a) ülése a tag elektronikus hírközlő eszköz igénybevitelével történő részvételével tartható meg, vagy

b) határozathozatalára - ha a jogi személyre vonatkozó törvényi előírás az ülés tartása nélküli döntéshozatalt nem zárja ki - az ügyvezetés kezdeményezésére ülés tartása nélkül is sor kerülhet,

akkor is, ha a jogi személy létesítő okirata e lehetőségekről és annak feltételeiről nem, vagy e rendeletben foglaltaktól eltérően rendelkezik.

(3) Ha a jogi személy tagjainak száma legfeljebb öt fő, és a döntéshozó szerv határozatképessége a (2) bekezdésben meghatározott módon történő határozathozattal előre láthatóan biztosítható, a döntéshozó szerv határozathozatalára a 4. § szerinti módon kell, hogy sor kerüljön azzal, hogy a döntéshozatal módját és feltételeit úgy kell meghatározni, hogy a döntéshozatalban valamennyi tag részt tudjon venni. A döntéshozó szerv határozathozatalára a (2) bekezdés és a 4. § szerinti módon kerül sor akkor is, ha az öt főt meghaladó, de tíz főt meg nem haladó taglétszámú jogi személy esetén a szavazatok többségével rendelkező tagok azt kérik, a tíz főt meghaladó taglétszámú jogi személy esetén pedig, ha a jogi személy ügyvezetése - vagy az állam többségi befolyása alatt álló gazdasági társaság esetén a tulajdonosi joggyakorló - azt kezdeményezi.

4. § (1) Ha a jogi személy létesítő okirata az elektronikus hírközlő eszközök használatának, illetve az ülés tartása nélküli döntéshozatalnak a szabályairól nem, vagy e rendeletben foglaltaktól eltérően rendelkezik, ezeknek a szabályoknak a megállapítására és a tagokkal való közlésére a jogi személy ügyvezetése - több önállóan eljáró vezető tisztségviselő esetén a munkáltatói jogok gyakorlására feljogosított vezető tisztségviselő - jogosult a következő rendelkezések betartása mellett:

a) a napirendre vonatkozó részletes tájékoztatás nem mellőzhető [Ptk. 3:17. § (3) bekezdés], és a határozat tervezetét a taggal közölni kell,

b) elektronikus hírközlő eszköz útján való jelenlétre vonatkozóan

ba) meg kell határozni az igénybe vehető elektronikus hírközlő eszközöket és informatikai alkalmazásokat, és

bb) ha a jogi személy ügyvezetése a tagokat (képviselőiket) személyesen nem ismeri, meg kell határozni a személyazonosság igazolásának módját,

c) ülés tartása nélküli döntéshozatal esetén

ca) a szavazat megküldésére legalább 15 napot kell biztosítani,

cb) a Ptk. 3:20. § (2) és (4) bekezdését alkalmazni kell,

cc) a tag a döntéshozó szerv ülésének összehívását vagy az elektronikus hírközlő eszköz útján való megtartását nem kezdeményezheti,

cd) a tag szavazata akkor érvényes, ha abból egyértelműen megállapítható a tag személye (név, lakóhely vagy székhely, szervezet esetén képviselőjének neve), a szavazásra bocsátott határozattervezet megjelölése - több határozati javaslat esetén a határozattervezetek sorszáma - és az arra adott szavazat, és

ce) a tag a szavazatát a 7. §-ban meghatározott módon is megküldheti.

(2) A jogi személy felügyelőbizottsága tagjának és a jogi személy állandó könyvvizsgálójának tájékoztatására és a döntéshozó szerv ülésén való részvételére a tagokkal azonos módon kerül sor.

(3) A jogi személy erre kijelölt vezető tisztségviselője vezeti le a döntéshozó szerv ülését és készíti el a döntéshozó szerv ülésének jegyzőkönyvét. A jegyzőkönyvben rögzíteni kell az ülés megtartásának körülményeit is. Jelenléti ívet nem kell készíteni, azonban a jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell az ülésen elektronikus hírközlő eszköz útján részt vevő tagok adatait. A jegyzőkönyvet az ülést levezető vezető tisztségviselő írja alá.

(4) A jogi személy ügyvezetése köteles - a rendelkezésére álló elektronikus hírközlő eszköz vagy más személyazonosítást lehetővé tevő elektronikus eszköz segítségével - megtenni mindent annak érdekében, hogy a tagok a döntéshozatallal összefüggő, az (1) bekezdés szerinti tájékoztatást és okiratokat megkapják, valamint, hogy a meghozott döntésekről tájékoztatást kapjanak.

5. § (1) Ha a 3. § (3) bekezdésében meghatározott eset nem áll fenn, a számviteli törvény szerinti beszámoló elfogadásáról, az adózott eredmény felhasználásáról és a döntéshozó szerv hatáskörbe tartozó, azonban a jogi személy törvényes működésének fenntartásához, a veszélyhelyzet miatt kialakult helyzet kezeléséhez szükséges, valamint az észszerű és felelős gazdálkodás körében felmerülő halaszthatatlan ügyekben - a (2) bekezdésben meghatározott korlátozásokkal - a jogi személy ügyvezetése határoz.

(2) A jogi személy ügyvezetése

a) a jogi személy létesítő okiratát nem módosíthatja, kivéve, ha arra a veszélyhelyzet ideje alatt hatályba lépő jogszabály rendelkezése alapján van szükség,

b) a jogi személy jogutód nélküli megszűnéséről nem dönthet,

c) a jogi személy átalakulását, egyesülését vagy szétválását nem határozhatja el és folyamatban lévő átalakulásban, egyesülésben vagy szétválásban a döntéshozó szerv hatáskörébe tartozó kérdésben nem dönthet,

d) korlátolt felelősségű társaság, részvénytársaság esetén a jegyzett tőke leszállításáról nem dönthet,

e) pótbefizetésről vagy egyéb tőkepótlásról csak akkor dönthet, ha az a tagok jogi személyben fennálló részesedése mértékét nem érinti és a pótbefizetésre vagy egyéb befizetésre kötelezettek ehhez előzetesen írásban hozzájárulnak.

(5) A számviteli törvény szerinti beszámoló könyvvizsgálata elvégezhető akkor is, ha beszámolóról az (1) bekezdés alapján a jogi személy ügyvezetése határoz. Ha a jogi személynél felügyelőbizottság működik, a jogi személy ügyvezetése a beszámolóról a felügyelőbizottság írásbeli jelentésének birtokában dönthet.

6. § (1) A jogi személy vezető tisztségviselőkből álló ügyvezető testülete, felügyelőbizottsága, audit bizottsága, valamint jogszabály vagy a létesítő okirat rendelkezése alapján létrehozott más testületi szerve (a továbbiakban együtt: testület) üléseit elektronikus hírközlő eszköz útján vagy más személyazonosítást lehetővé tevő elektronikus eszköz igénybevételeivel is megtarthatja, vagy írásbeli egyeztetést folytathat, és a jogi személy irányításával kapcsolatos döntéseket írásban is meghozhatja. Ha az elektronikus hírközlő eszköz vagy más személyazonosítást lehetővé tevő elektronikus eszköz útján való tanácskozás és döntéshozatal szabályaira nincs elfogadott eljárásrend vagy az eltér az e rendeletben foglaltaktól, az ülésezés és a döntéshozatal szabályait a testület elnöke, akadályoztatása esetén helyettese, ennek hiányában az elnök által kijelölt, mindezek hiányában az ügyvezetés által felkért tag határozza meg és közli az érintettekkel. Az írásbeli egyeztetés és döntéshozatal elektronikus üzenetváltással (e-mail) is történhet.